

A. Kubilius ir R. Juknevičienė: Ukrainos narystė NATO yra
egzistencinis klausimas ne tik patiems ukrainiečiams, bet ir visai
Europos Sąjungai

Europos Parlamento nariai Andrius Kubilius ir Rasa Juknevičienė savaitės pokalbyje apžvelgė Strasbūre vykusią Parlamento plenarinę sesiją ir svarbiausias aktualijas – ELP frakcijos priimtą svarbų dokumentą dėl Ukrainos narystės NATO ir EP sprendimą ratifikuoti Stambulo konvenciją.

Pasak R. Juknevičienės, Europos liaudies partija, kurios nare yra ir Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, pirmoji iš visų politinių, skėtinių europinių partijų, priėmė tokį vidinį, bet kartu ir išorinį politiškai svarbų dokumentą „Dėl Ukrainos pakvietimo į NATO“.

Politikės teigimu, abu parlamentarai dirbo apie keturis mėnesius, kad šis dokumentas atsirastų ir būtų patvirtintas.

„Ir dėl to, kad artėja Vilniaus viršūnių susitikimas, ir dėl to, kad mes čia labai daug stengiamės pakreipti diskusijų vagą į labiau strateginį pobūdį, kad kolegos matytų ne tik tai, kas dabar vyksta karo politinėje arenoje, bet ir pradėtų galvoti daugiau į priekį“, – kalbėjo R. Juknevičienė.

Ji pabrėžė, kad Ukrainos narystė NATO yra egzistencinis klausimas ne tik patiems ukrainiečiams, bet ir visai Europos Sąjungai, visam Europos žemynui.

EP narė teigė, kad priimtas dokumentas po ilgų svarstymų buvo kompromisinis, teko atsižvelgti į kitų kolegų europarlamentarų nuomones ir baimes bei paprašė kolegos A. Kubiliaus papasakoti apie deklaracijos atsiradimo aplinkybes bei reikšmę.

EP nario A. Kubiliaus teigimu, „prieš keturis mėnesius, kai buvo pradėta apie tokį dokumentą mąstyti, kad jo reikia, tai mes čia dviese ir mąstėm, ne kas nors kiti“. Parlamentarų tikslas buvo sukelti diskusiją bei paskatinti kelti klausimą ne tik dėl Ukrainos integracijos į ES, bet ir dėl narystės NATO. Svarbų vaidmenį palaikant šią iniciatyvą suvaidino ELP frakcijos pirmininkas Manfredas Vèberis.

R. Juknevičienės teigimu, pradžioje tokios iniciatyvos nepalaikė EP vokiečių delegacija ir trijų Beneliukso šalių delegacijos.

„Esminė žinia, kurią iš tikrųjų mes siekėme pasakyti, tai atsakyti į argumentus tų, kurie lyg ir dvejoja ar abejoja Ukrainos narystės NATO reikalu ir galimybe. Tad mes labai aiškiai bandėme suformuluoti, kad viena iš Europos praeities klaidų yra tai, kad Ukraina buvo palikta tokioje pilkoje zonoje, – pažymėjo A. Kubilius. – Taip pat ir Bukarešto nesėkmingas sprendimas 2008 m. nesuteikti Ukrainai narystės, pasakant labai bendrą frazę: „Ukraina

A. Kubilius ir R. Juknevičienė: Ukrainos narystė NATO yra egzistencinis klausimas ne tik patiems ukrainiečiams, bet ir visai Europos Sąjungai

taps NATO nare“ kada nors“.

Pasak jo, tai sukūrė pagundą Putinui išbandyti Vakarų, pradžioje karu prieš Sakartvelo, po to ir 2014 m. karu prieš Ukrainą. Tad viena iš aiškių nuostatų buvo, kad negali likti šitų pilkųjų zonų. Antra, kad, žiūrint į Rusijos visuomenę, reikia labai aiškiai suprasti, jog jai reikia padėti atsikratyti postimperinių nostalgijų ir ambicijų.

„Ukrainos narystė NATO organizacijoje kaip tik yra labai geras vaistas rusų visuomenei“, – sakė europarlamentaras.

Taip pat, pasak jo, dokumente įrašyta svarbi nuostata, kad Vilniaus viršūnių susitikime arba kitų metų Vašingtono viršūnių susitikime turi būti duota labai aiški garantija, kad Ukraina tikrai po karo taps NATO nare. O ta garantija yra įmanoma arba Vilniaus, arba Vašingtono summit'e – Ukraina turi būti formaliai pakviesta tapti NATO nare.

Pasak R. Juknevičienės, NATO nare Ukraina taptų po ratifikacijos, jau po karo.

Ji taip pat pabrėžė, kad labai svarbu pradėti galvoti apie strategiją dėl Rusijos.

„Ši dabar vyraujanti nuostata ar naratyvas, kaip dabar daug kas mėgsta vadinti, kad Rusija niekada nebus kitokia, ji labai kenkia šiam sprendimui dėl Ukrainos“, – pažymėjo ELP frakcijos vicepirmininkė.

Nes, anot jos, galvojant ir net nebandant įsivaizduoti Rusijos kitokios, manant, kad Rusija visada bus agresyvi net ir išstūmus ją iš Ukrainos teritorijos, ir liks tokia, kokia yra dabar, tuomet atsiranda mąstymas, kad Ukrainos narystę NATO narystę kaip kortą dėkime derybose ant stalo (kažkokiose tai būsimose) su ta agresyvia Rusija ir, galbūt, taip ją „užganėdinsime“.

„Bet tas „užganėdinimas“, atsiprašau už ne lietuvišką žodį, yra labai laikinas. O mes deklaracijoje ir visur kitur kalbame apie tvarią taiką, apie būtinybę Europos žemyne eiti link tvarios taikos. Tad be Ukrainos narystės NATO Rusija nebus kitokia, o be kitokios Rusijos nebus tos tvarios taikos“, – sakė R. Juknevičienė.

A. Kubilius apibendrinamas pabrėžė, kad šio dokumento esmė yra labai aiški: pagaliau NATO narės turi labai aiškiai parodyti, kad ne Rusija sprendžia, kas gali tapti NATO narėmis.

„Ukrainos priėmimas iš tikrųjų būtų signalas jau visai kitokios Vakarų geopolitinės drąsos, kitokio požiūrio į Rusiją“, – dėstė EP narys.

A. Kubilius ir R. Juknevičienė: Ukrainos narystė NATO yra
egzistencinis klausimas ne tik patiems ukrainiečiams, bet ir visai
Europos Sąjungai

Trečias dalykas, pasak jo, iš tikrųjų Vakarai turi parodyti, kad ne tik nebebijo Putino prieštaravimo, bet dar daugiau – kad priima ir tas šalis, kurioms galbūt ateity realiai gali grėsti autoritarinės Rusijos kokios nors naujos atakos, jeigu autoritarinė Rusija su Putinu liks tokia, kokia yra dabar.

A.Kubilius teigė, kad „Lietuva ir mes čia, Europos Parlamente, iš tikrųjų galime pasiekti toje pačioje geopolitikos srityje labai nemažai, jeigu turime iniciatyvą, jeigu sugebame suburti šalininkus“. Jis taip pat paragino socialdemokratų savo grupėje pradėti svarstyti Ukrainos narystės NATO klausimą ir ką reikia padaryti, kad Ukraina gautų labai aiškias garantijas per Vilniaus ir Vašingtono viršūnių susitikimus.

Europarlamentarai taip pat pokalbyje skyrė dėmesio kitam Europos Parlamente priimtam sprendimui dėl Stambulo konvencijos ratifikavimo.

„Iš tikrųjų tai yra smurto prieš moteris ir artimoje aplinkoje Konvencija, kuri Lietuvoje, aš drįsčiau pasakyti, apaugo visokiomis nesąmonėmis. Visokiais genderizmais... septynesdešimčia lyčių ir panašiais dalykais... Nieko panašaus nėra tose šalyse, kurios tą Konvenciją seniai ratifikavo“, – teigė R. Juknevičienė.

Pasak jos, priimtas svarbus sprendimas, kad dabar jau pati Europos Sąjunga ratifikuos šią Konvenciją. Tai reiškia, kad ir Lietuva pakliūna į šią jurisdikciją ir būtų labai gerai, kad Lietuva nebebūtų linksniuojama tarp tų šešių valstybių – tokių rytietiško dar (turbūt daugiau sovietinio) mentaliteto valstybių, kurios savo Parlamentuose nedrįsta ratifikuoti Stambulo konvencijos.

„Man įdomiausias momentas yra tas, kad čia, Parlamente, ryškiausiai dėl Stambulo konvencijos ratifikavimo kovoja kairieji – konkrečiai socialistai. Ir mūsų socialdemokratų lyderė Vilija Blinkevičiūtė, kai ši Konvencija atsirado 2014 metais, ji čia buvo Moterų komiteto pirmininkė ir Stambulo konvencijos pagrindinė vėliavnešė. Lietuvoje gi aš visiškai negirdžiu, kad socialdemokratai imtų šią vėliavą, spaustų, kad ir šią valdžią, kad ji kuo greičiau priimtų konvenciją. Atvirkščiai – jie patys nelabai linkę balsuoti“, – svarstė europarlamentarė.

A.Kubiliaus teigimu, „gėda šiočia tokia, kad mes tos Konvencijos niekaip nesugebėjome patys ratifikuoti, kai ją ratifikavo jau Ukraina ir, kiek aš pamenu, turbūt ir Moldova“. Kalbėdamas apie opozicijos veiklą jis pastebėjo, kad Europoje mūsų šaliai kairieji, kurie čia yra – jie elgiasi taip, kaip elgiasi Europos kairieji.

„Aš neturiu jokių priekaištų tai pačiai Vilijai Blinkevičiūtei, kaip ji čia balsuoja. Viskas yra

A. Kubilius ir R. Juknevičienė: Ukrainos narystė NATO yra egzistencinis klausimas ne tik patiems ukrainiečiams, bet ir visai Europos Sąjungai

tvarkoj. Bet, kai tik jie grįžta į Lietuvą, staiga jų žodynas pasikeičia. Ir dar jis labai stipriai keičiasi priklausomai nuo to, ar jie yra opozicijoje, ar jie yra valdžioje. Kai socialdemokratai yra valdžioje, jie normaliau kalba ir normaliau elgiasi. Kai jie yra opozicijoje, tai tada jokios jų vidinės nuostatos, pavyzdžiui, dėl tos pačios Stambulo konvencijos, jų visiškai nebeveikia“, – kalbėjo politikas.

Jo įsitikinimu, svarbu, kad politikai, partijos turėtų aiškias nuosatas ir jas nuosekliai stengtųsi įgyvendinti įvairiausiose scenose – nuo Lietuvos politinių scenų iki Europos scenų, nes tada įmanoma pasiekti rezultatą.

„Taip kaip mes, nuosekliai dirbdami ir jausdami tą vidinį įsipareigojimą padėti Ukrainai ir tikėdami NATO svarba, tą pasiekiamo“, – sakė A. Kubilius.

Europarlamentarai taip pat pakvietė atsisakyti nepagrįstų baimių, nepasiduoti iš Rusijos sklindančiai propagandai dėl Stambulo konvencijos bei “išstoti” iš tų šešių valstybių sąrašo, kurios yra arčiau Kremliaus, o ne arčiau žmogaus teises gerbiančių Vakarų.

